

REPUBLIKA

Rok VIII

LÓDŹ, ŚRODA, 9-go KWIETNIA 1930 ROKU.

CENA NUMERU 25 GROSZY.

Nr. 98

Aresztowanie komunistów w Warszawie

Władze bezpieczeństwa skonfiskowały olbrzymie składy druków, przygotowane na 1 maja. -Sprawozdanie dla kominternu. -Kilkaset tysięcy złotych wpadło w ręce policji. Centralne archiwum komunistyczne w Polsce zostało zlikwidowane.

Warszawa, 8 kwietnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Władze policyjne zatrzymały dzisiaj w Warszawie 64 osoby należące do organizacji wywrotowych.

W mieszkaniu studentki Sary Wegmajster przy ul. Hortensji Nr. 5 znaleziono obficie zaopatrzone ARCHIWUM CENTRALNEGO KOMITETU KOMUNISTYCZNEJ PARTII POLSKIEJ, w którym znajdowały się druki, rękopisy oraz raporty, przygotowane do wysłania do kominternu.

W archiwum skonfiskowano 100 kg. odezwo, przygotowanych na 1 maja. Sara Wegmajster prowadziła cały sekretariat komunistycznej partii polskiej.

Wśród druków znaleziono ciekawe wydawnictwo p. t. „Feliks Minkiewicz - Życiorys Henryka Sienkiewicza, lata 1930, nakładem Drukarni Ludowej”. W okładce tej znajdowały się sprawozdania z działalności organizacji wywrotowych w Polsce oraz instrukcje dla agitatorów, prowadzących akcje wśród młodzieży szkolnej.

W mieszkaniu Szatka i Rywki Zilbermanów, przy ul. Muranowskiej 32 znaleziono NOWOCZESNIE URZĄDZONĄ DRUKARNIĘ oraz 60 klisz i matryce gotowych do druku. Klisze te wykonane były zagranicą, prawdopodobnie w Berlinie lub Gdańsku.

Rada ministrów obraduje nad sytuacją gospodarczą

Warszawa, 8 kwietnia.

W dniu 8 b. m. w godz. 17.30—22 od było się pod przewodnictwem p. prezesa rady ministrów Sławka z udziałem p. marszałka Piłsudskiego posiedzenie rady ministrów.

Przedmiotem obrad był szereg spraw gospodarczych.

Odczytyb. Prezydenta Wojciechowskiego.

B. prezydent Rzeczypospolitej p. Stanisław Wojciechowski urzęduje obecnie w tournée odczytowe po Polsce. Pierwszy odczyt wygłosi p. Wojciechowski w najbliższy piątek w Wilnie na temat „Zadania wychowawcze współdziałalności rolniczej”.

Kobiety w Hiszpanji otrzymują prawa wyborcze.

Paryż, 8 kwietnia.

Przywódczyni ruchu kobiecego w Hiszpanji, księżna de Morella, zwróciła się do prezydenta ministrów. Berenguera, któremu przedłożyła postulaty kobiet hiszpańskich, dotyczące udzielenia im praw wyborczych.

Premier zapewnił, że w następnych wyborach do ciał ustawodawczych w Hiszpanji, kobiety uzyskają czynne oraz bierne prawo wyborcze.

Następnie dokonano rewizji u Hersza Rejsfelda przy ul. Gesiej 20, gdzie mieścił się CENTRALNY SKŁAD PARTII KOMUNISTYCZNEJ. Rewizja od-

bywała się w niezwykle trudnych warunkach, gdyż żona Rejsfelda odbywała półóg. W mieszkaniu jego znaleziono około 300 kg. odezwo.

Ponadto aresztowano kasjera Brauna, od którego odebrano KILKASET TYSIĘCY ZŁOTYCH PRZEZNACZONYCH NA AGITACJĘ KOMUNISTYCZNĄ oraz cenne notaki, dotyczące działalności organizacji wywrotowej w Polsce.

Między aresztowanymi znajduje się również Bronisław Berman (ul. Nowolipie 25), członek komitetu centralnego związku młodzieży komunistycznej pseudonim „Udorow”. Był on uczestnikiem konferencji komitetu centralnego komunistycznej partii polskiej w Berlinie.

Między aresztowanymi znajdują się również wybitni wywrotowcy: Fiszelman, Nowolipie 43, Pinkus Urbejtal — Pawia 62 oraz Rozenwejn — Bagno 3. W mieszkaniu ich znaleziono plan przygotowań do wykroczenia komunistycznych na dzień 1 maja.

Polityczna kwesta na „oświata”, czyli jak się zbiera fundusze na cele partyjne?

Warszawski korespondent „Republiki” (B) telefonuje:

Agencja „Iskra” publikuje okólnik centralnego sekretariatu P. P. S. opatrzonego kolejnym numerem 25 i podpisanego przez generalnego sekretarza poła Pużaka.

Okólnik zawiera instrukcje dla prowincjonalnych organizacji P. P. S. w sprawie urzędowania w dniu 1 maja r. b. kwesty publicznej w całej Polsce na towarzystwo uniwersytetu robotniczego TUR.

Okólnik wskazuje, że kwestę należy urządzać pod firmą TUR-u, a nie pod firmą P. P. S., jednakże 50 proc. brut-

ta zebranej sumy należy przesłać na cele partyjne do Warszawy do centrali P. P. S. Z pozostałych 50 proc. należy tylko 25 proc. dać na cele TUR-u, a pozostała połowa oddać miejscowym organizacjom P. P. S. również na cele partyjne.

Z obliczenia tego wynika, że na cele rzekomo oświatowe, 75 proc. pójdzie na cele czysto partyjne, a tylko 25 procent na otwarcystwo uniwersytetu robotniczego. Ujawnienie powyższego okólnika uczyniło w kołach politycznych Warszawy niezwykle niekorzystne dla PPS wrażenie.

Rozstrzelanie grozi sowieckim urzędnikom, jeżeli w ciągu tygodnia nie stawią się w Moskwie. — Personel misji handlowej w Londynie otrzymał niezwykle ultimatum.

4 opornych zaocznie skazano na śmierć.

Londyn, 8 kwietnia.

„Morning Post” podaje na pierwszej kolumnie sensacyjną wiadomość, iż

20 byłych urzędników sowieckiej misji handlowej w Londynie stoi pod groźbą kary śmierci.

Urzednicy ci otrzymali od generalnego konsula sowieckiego w Londynie, Liczewa, list, w którym ten domaga się od nich, by natychmiast opuścili Anglię i w ciągu 7 dni stawili się w Moskwie, w przeciwnym bowiem wypadku uwa-

żać ich należy, jako stojących poza prawem.

List zażnacza dalej, iż odmowa powrotu do Sowietów pozbawia ich obywatelstwa sowieckiego, poza tem znajduje wobec opornych zastosowanie rozporządzenie z 21 listopada 1929 r., które odmowę taką kwalifikuje jako dezercję do obozu nieprzyjacielskiego i stawia narówni ze zdradą główną.

Za tego rodzaju przestępstwo kodeks sowiecki przewiduje konfiskatę majątku i karę śmierci przez rozstrzelanie w

24 godziny po przekroczeniu granicy terytorjum sowieckiego.

Cała ta sprawa nabiera szczególnie dużego znaczenia, jeżeli się weźmie pod uwagę nadchodzące z Rygi wiadomości o zaocznym skazaniu na śmierć przez najwyższy sąd sowiecki czterech byłych urzędników misji sowieckiej w Londynie.

Dziennik wzywa rząd, by w razie ządania Sowietów urzędników nie wydawał, gdyż byłoby to równoznaczne z wydaniem ich na szafot.

Syn Gandhiego skazany na 6 miesięcy więzienia. — Ostra taktyka wobec demonstrantów. Zwolennicy Mahatmy Gandhiego oczekują aresztowania wodza

Londyn, 8 kwietnia.

(Telegram własny „Republiki”)

Według doniesień z Bombaju rząd angielski postanowił porzucić dotychczasowy system łagodnej taktyki wobec akcji niepodległościowej. Zamierzony jest nawet aresztowanie Gandhiego.

Zaostrzenie polityki władz spowodowane zostało tem, że 150 członków kongresu narodowego poczęło uprawiać w prowincji Jalapar energiczną agitację za czynnym oporem w stosun-

ku do władz angielskich.

Gandhi w wywiadzie, udzielonym jednemu z pism oświadczył, że czuje się na siłach stworzyć narodowy rząd hinduski i nie widzi w tym kierunku żadnych poważniejszych przeszkód.

Londyn, 8 kwietnia. (Tel. wł. „Republiki”).

Aresztowany w dniu wczorajszym syn Gandhiego został dziś skazany na 6 miesięcy więzienia. Na taką karę skazani zostali czterej jego towarzysze.

Jednocześnie donoszą z Bombaju,

że skazano tam na 3 lata więzienia 20 najbliższych współpracowników Gandhiego.

W dniu dzisiejszym pomaszzerował Gandhi do Aat, gdzie oczekiwał go tłum złożony z 8 tysięcy osób.

Ponieważ oczekiwane jest tu aresztowanie Gandhiego wśród tłumy panował nastrój wysoce gorączkowy. Ku najwyższemu jednak zdumieniu tłum w chwili przyjazdu Gandhiego w najbliższej okolicy nie było ani jednego policjanta.

Dziś wspaniała premiera!

Dziś wspaniała premiera!

Wspaniała para kochanków

Mikołaj Rimski i Elza Temary

w najlepszej swej kreacji p. t.

„DLATEGO, ŻE CIĘ KOCHAM”

Dramat wielkiej miłości i poświęcenia. Realizacja chluby Francji Ch. Burgueta.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod dyktando A. Czudnowskiego. Początek seansów o godz. 4-ej po poł., w sob. i niedz. o godz. 12-ej w poł., ostatni 10 wiecz. Ceny miejsc na pierwszy seans od 1 zł., w soboty i niedziele od godziny 12-ej do 3-ej po poł., wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł.

Prof. Uniw. D-r. Władysław Witwicki

— pisze: —

Poświadczam, że P. Lo-Kittay dał w dniach 21 i 24 listopada b r dwa pokazy, połączone z objaśnieniami w Zakładzie Psychologicznym Uniwersytetu Warszawskiego—bezinteresownie, a z wielkim pożytkiem dla słuchaczy. W toku tych pokazów objawił nadzwyczajny zmysł spostrzegawczy zdolność do momentalnego ujmowania znacznej ilości przedmiotów dowolnego rodzaju oraz niezwykłą zdolność do poddawania drugim dowolnych wyobrażeń

Przeprowadzone doświadczenia, przekraczające zdolność przeciętnego człowieka, podobnie, jak i objaśnienia do nich dodane, rzucały bardzo ciekawe światło na zjawiska z zakresu t. zw. telepatji (wyczuwania cudzych myśli na odległość), kumberlandyzmu, sugestji na jawie i t. d. Zarówno pokazy, jak i objaśnienia sposobów, zapomocą których zostały dokonane doświadczenia, były nacechowane bijącą w oczy szczerością i sumiennością, tak rzadko spotykaną u dających występy publiczne z wymienionych dziedzin. Miło mi wyrazić P. Lo-Kittayowi niniejszem moją żywą i szczerą wdzięczność.

W Warszawie, dnia 28 listopada 1929 r.

(—) Prof. Dr. Władysław Witwicki

Kierownik Zakładu Psychologicznego Uniw. War.

Warszawskie Tow. „Psycho-Fizyczne“:

Przekonał się z licznych doświadczeń P. Lo-Kittaya, że jest on obdarzony zdolnościami nadnormalnymi tak w kierunku poddawania swych myśli innym, jak również i ich wyczuwania. Niektóre z eksperymentów opierają się na istnieniu u P. Lo-Kittaya pewnego rodzaju jasnowidzenia. Niezwykłą też jest jego zdolność wmnawiania na jawie bez poprzedniego usypiania osobom widzenia krajobrazów, przedmiotów, ludzi, scen oraz wyczuwania najróżnorodniejszych wrzęd.

P. Szmurło—Prezes Warszaw. Tow. Psycho-Fiz.

Warszawskie Tow. Badań Psychicznych:

We wszystkich doświadczeniach uderzającą była niezwykła zdolność P. Lo-Kittaya, zarówno do poddawania swoich myśli innym, jak i do przyjmowania obcych — przy zupełnym braku jakiegokolwiek wyczerpania po kilkudziesięciu nawet doświadczeniach.

Prof. Gravier, Inż. Lebedziński

Lo-Kittay eksperymentuje dziś, w środę w Filharmonji o g. 8.30 wiecz.

Nie ryzykujcie waszych pieniędzy

ani zdrowia, kupując zamiast autentycznego wina jakies falsyfikaty!

**Kto chce być zupełnie pewnym
i mieć najlepsze na świecie wino**

niech
kupi **WINA i KONIAKI**

„KARMEL”

z piwnic

Barona Rotszylda.

Podczas kupna uważajcie na marki ochronne!

CASINO

Dziś po raz ostatni!

KULT CIAŁA

pg. powieści **M. SROKOWSKIEGO.**

Walka dwóch serdecznych przyjaciół o ukochaną kobietę. Historia wszechpotężnej miłości, druzgoczącej wszelkie przeszkody i zapory.

W rolach czołowych:

Michał Victor Varconyi
Agnes Petersen-Mozzuchinowa
Eugenjusz Bodo, **Paweł Owerłło.**

Zdjęć dokonano w Warszawie, Wiedniu, Budapeszcie i Nicei.

Pocz. o g. 4:30, w sob. i niedz. o g. 12 w poł. Ceny miejsc na I seans wszystkie po 1 zł. Ork. sym. pod dyr. L. Kantora.

Co to jest „TOGAL“?

Tabletki Togal są skutecznym środkiem przeciwko reumatyzmowi, podagrze, grypie, bólowi nerwowym i bólowi głowy, migrenie i przeziębieniom. Nie wyrządzają sobie szkody, używając innych mało wartościowych środków. Według rejentalnego poświadczenia przeszło 6000 lekarzy wyraża swoje uznanie dla skuteczności działania Togalu. Nabyć można we wszystkich aptekach. Nr. registr. 1364. Cena 21.2.

SALA FILHARMONJI

Dnia 13 b. m. w Niedziele o godzinie 12-ej w poł.

**Wielka Wiosenna
Rewja Mody**
**„WIOSNA
IDZIE”**

Eksponaty pierwszorzędných
ŁÓDZKICH FIRM.
Wielki aktualny program wykonają artyści teatru miejskiego.
Szczegóły w dalszych ogłoszeniach.

Bilety sprzedaje kasa Filharmonji.

Uosobienie męskiego wdzięku...
ulubieniec kobiet

Maurice Chevalier

jako

Pieśniarz Paryża

na otwarciu dźwiękowego
GRAND-KINA.

Bezdroża „czystej polityki”.

W jednym z uniwersytetów amerykańskich wygłosił Mr. Owen Young przy okazji jakiejś tam uroczystości akademickiej, prelekcję o możliwościach i skutkach zbliżenia gospodarczego Ameryki i Europy.

I jako nic przewodnia snują się w tej prelekcji jedna myśl, jedna koncepcja ideowa:

„Dobrobyt Starego i Nowego Świata może wzrosnąć i okrzepnąć tylko pod tym warunkiem, że maszynieria gospodarcza zostanie wyzwolona od krępujących ją pęt i więzów... CZYSTEJ POLITYKI”.

Mister Owen Young jest jednym z najlepszych znawców tej dziedziny, życia ludzkiego, którą sam określił mianem „maszynierii gospodarczej” i zwycięstwem jego koncepcji przypisać w dużej mierze należy — zepchnięcie z torów czystej polityki na bocznicę ekonomicznych rozwiązań — całego problemu reparacji.

W jakim stopniu uda się w przyszłości wyeliminować z zatargów między narodowych pierwiastki czysto — polityczne, wyłuskać z nich i wydobyć na powierzchnię jeno treść gospodarczą konkretnej rozbieżności interesów, i tak ujęte zagadnienia polityki międzynarodowej rozstrzygać w zacisznych gabinetach... Banku Międzynarodowego, — w jakim stopniu takie przesunięcie dyplomatycznej akcji do rąk finansjery powie dzie się lub... zawiedzie — trudno o tem dzisiaj już przesądzać.

Dla nas w tej chwili ważne jest tylko wiedzieć, że takie tendencje nurtują w chwili obecnej na terenach polityki międzynarodowej i że takie idee przyświecają ludziom, których waga gatunkowa na forum międzynarodowym jest bardzo wielka, bodaj, czy nie.. największa!

Gdy plan Younga został wreszcie przez Reichstag ratyfikowany i przez Hindenburga najuroczyściej podpisany — w Niemczech, ze wszystkich stron i ze wszystkich obozów politycznych rozległy się głosy: „teraz przyszła kolej na wewnętrzne reformy ekonomiczne!”.

Z właściwą psychice niemieckiej systematycznością postanowiono — po załatwieniu najdrażliwszych i najtrudniejszych kwestyj polityki zewnętrznej — skoncentrować wszystkie wysiłki w celu naprawy wewnętrznego stanu ekonomicznego.

Nastąpiło zdawna już zdaje się przygotowane i postanowione — przegrupowanie większości parlamentarnej i... wzięto się do roboty!

Jako cały program swego gabinetu podał kanclerz Rzeszy — dziwnym zbiegiem okoliczności także — 4 tylko punkty:

- 1) stworzenie warunków, umożliwiających przyływ kapitałów z zagranicy oraz ściąganie z powrotem kapitałów niemieckich, które uciekły zagranicę z powodu niepewnej sytuacji wewnętrznej Niemiec;
- 2) zapewnienie cen ustabilizowanych na produkty rolnicze;
- 3) powstrzymanie odpływu ludności ze wschodu na zachód Rzeszy;
- 4) dążenie do zapewnienia dodatniego bilansu handlowego na przyszłość!

Jak wielką jest popularność tego nowego kierunku polityczno - gospodarczego niemieckiego, jak bardzo atrakcyjny jest dla opinii publicznej Niemiec powyższy podany program gabinetu Bruenninga, świadczy najlepiej fakt, że żadne ze

stronnictw, nie wyłączając skrajnej prawicy nie chce podjąć z rządem walki wybornej NA TEJ WŁASNEJ PLATFORMIE!

Socjaldemokracja wołała z własnej a nieprzymuszonej woli odejść nieco... w cień, a Hugenberg — wszechpotężny władca prasowy, Hugenberg, mimo całej swej dotychczasowej akcji i względnie dużych jej sukcesów — uchyla się od walki i zmuszony jest pójść do Canossy — udzielenia votum ufności znieprawionemu przez prawicę rządowi! Tak to świadoma swych celów, praktyczna i trzeźwa opinia publiczna Niemiec zmusza poniekąd, najzacieklejszych przeciwników politycznych, jeśli nie do pojednania, to w każdym razie do — zawieszenia broni politycznej, gdy konieczności państwowe, społeczne i gospodarcze domagają się natarczywie — wyzwolenia „maszynierii gospodarczej”

z pęt ciasnych i nieznośnych t. zw. czystej polityki.

Cztery punkty gabinetu Bruenninga posiadają — za wyjątkiem bodaj jedyne-go punktu trzeciego — całkowitą aktualność nie tylko dla Niemiec, ale i dla Polski!

Czytelnicy nasi niewątpliwie przypominają sobie, że niejednokrotnie — za równo w dziale politycznym jak i handlowym „Rzeczpospolitej” — podnosiliśmy konieczność zrewidowania całej naszej polityki gospodarczej pod kątem widzenia przepływu kapitałów między Polską a zagranicą!

Niestety, określenie „polityka gospodarcza” nie znajduje u nas prawie żadnego odpowiednika w praktyce życia politycznego: to, z czym mieliśmy w ciągu ostatniego czasu do czynienia, o czym czytaliśmy i słyszeliśmy, co wypelnia

tekst naszej kroniki życia publicznego — to jest „polityka” bez wszelkich przymiotników, to jest „polityka” in abstracto, — jako „sztuka dla sztuki”, jako cel sam w sobie! A tymczasem wiszą w powietrzu problemy nierozstrzygnięte — reformy finansowej, ruchu budowlanego i kwestii mieszkaniowej, komercjalizacji kolei państwowych, last not least — elektryfikacji!

Te problemy jednak nie istniały dla t. zw. „reprezentacji ludu”, która w chwili, gdy kwestje te miały wejść pod obrady na plenum — chciała „wyłuskać”... ministra Prystora.

Jak gdyby nie wiedziano z całą pewnością i z całą dokładnością, że tem samem zrywa się obrady parlamentarne i wyklucza możliwość prawodawczego rozstrzygnięcia najpilniejszych spraw gospodarczych.

r-n.

List Ghandi'ego do wicekróla Indji.

Ostatnia próba pokojowego usunięcia przemocy angielskiej.

Niżej przytaczamy tekst listu wystosowanego przez Mahatmę Ghandiego do wicekróla Indji, lorda Irvina. Jest ten Ghandi wysłał jako ultimatum, które nie zostało jednak uwzględnione, co w konsekwencji doprowadziło do proklamowania przez Ghandiego biernego oporu ludności hinduskiej względem władz angielskich. Wobec wypadków rozgrywających się obecnie w ojczyźnie Ghandiego list ten nabiera szczególnej aktualności. (Przyp. Red.)

„Drogi Przyjacielu!

Zanim przystąpię do oporu względem władz angielskich, biorąc na siebie całkowitą odpowiedzialność, której dotychczas unikałem, chciałbym jeszcze raz zbliżyć się do Pana, by spróbować, czy nie dałoby się znaleźć jakiegoś innego wyjścia z tej sytuacji.

Zamiarów swych na przyszłość bynajmniej nie ukrywam. Jak chyba Panu wiadomo nie ośmieliłbym się uczynić nic złego żadnej żywej istocie na ziemi, tem bardziej więc moim bliźnim, bez względu na to, jak wielka jest krzywda, która mi wyrządzili.

Jakkolwiek uważam władzę angielską za bezwzględnie złą; nie mam bynajmniej zamiaru szkodzić interesom Anglików w Indjach. Proszę mnie dobrze zrozumieć: nie sądzę wcale, że Anglicy są gorszymi ludźmi, niż inni ludzie na świecie. Dumny jestem z tego, że do najlepszych mych przyjaciół mogę zaliczyć również bardzo wielu Anglików. Co więcej, w poglądach moich na władzę angielskie poparłi mnie ci szczerzy i odważni Anglicy, którzy nie zawahali się publicznie wypowiedzieć całej prawdy o postępowaniu władz angielskich w Indjach.

Dlaczego uważam władzę angielską w Indjach za złą? Ponieważ zepchnęła ona na dno nędzy milionowe rzesze mych współobywateli, dzięki stosowaniu mu systemowi wyzysku i utrzymywania niezwykle drogiego, zarówno cywilnego jak i wojskowego aparatu rządowego. System ten zniżył nas politycznie do rzędu niewolników wstrząsnął podstawami naszej kultury i oddziaływał deprymująco na nasz dorobek intelektualny. Ponieważ nic się nie czyni w kierunku zmniejszenia tego wyzysku przeto miarka się przebrała.

Straszliwy ucisk podatkowy w Indjach będzie musiał być znacznie złagodzony. System rozkładania podatków na raty, który uważany jest przez władze angielskie za szczyt udogodnień przynosi tylko pewną ulgę większym obszarom, natomiast dla olbrzymich mas chłopskich nie ma żadnego znaczenia. Chłop pozostał tak samo bezradny, jak dawniej. Nawet podatek od soli największym ciężarem spada na jego barki.

Obraz finansowej ruiny Hindostanu nie byłby zupełny, bez uwzględnienia wielkich zobowiązań pieniężnych przyjętych w imieniu moich współobywateli. Zobowiązania te mają na celu utrzymanie obcego protektoratu, który jest

androzszym zarządem państwowym na całym świecie.

Pomyśl pan o swej własnej pensji! Wynosi ona miesięcznie przeszło 20.000 rupji, nie licząc dodatków nadzwyczajnych. Angielski premier ministrów pobiera tylko 5.400 rupji miesięcznie. Pan otrzymuje 700 rupji dziennie, podczas gdy przeciętny dochód dzienny hindusa wynosi mniej niż 2 ananasy (około 12 groszy).

Angielski premier ministrów otrzymuje dziennie 180 rupji przy przeciętnym dochodzie dziennym Anglika wynoszą-

wą polityką w Indjach, ani też nie zamierza położyć kresu wyszukiwaniu tego kraju. Ponieważ wśród niepodległościowców hinduskich zyskują coraz większy posłuch grupy, domagające się czynnej akcji i użycia siły w walce o niepodległość, uważam za swój obowiązek wyjść ze stanu biernego oczekiwania.

Nie chcę uczynić Pańskiemu narodowi nic złego. Chciałbym mu służyć tak, jak służyć memu narodowi. Zawsze służyłem mu wiernie, aż do roku 1919 wierzyłem mu nawet ślepo. Nawet wtedy, gdy otworzyły mi się oczy, nie przestałem służyć Pańskiemu narodowi. Proszę Pana o usunięcie wszystkich niesprawiedliwości wyżej przytoczonych i umożliwienie odbycia wspólnej konferencji, której celem byłoby wynalezienie racjonalnego wyjścia ku zadowoleniu obydwu stron.

Jeżeli jednak nie znajdzie Pan możliwości załagodzenia obecnego stanu rzeczy, w takim razie 11 dnia b. m. przystąpię wraz z moimi współobywatelami do złamania ustawy o państwowym monopolu solnym. Uważam, że podatek od soli jest największym ciężarem dla moich najbiedniejszych ziomków. Ponieważ akcja niepodległościowa ma w pierwszym rzędzie przynieść z pomocą biednym masom przeto rozpoczynam ją od pogwałcenia tej ustawy.

Wiem, że może mi się Pan przeciwstawić, aresztując mnie. Spodziewam się jednak, że w tym wypadku miejsce moje zajmą tysiączne rzesze.

Jeśli Pan zechce omówić ze mną osobiście te sprawy i nie dopuścić do wytoczenia tego listu na forum publiczne, w takim razie proszę mi zadepeszować.

Proszę mnie nie odciągać jednak od mego zamiaru, w wypadku, gdyby nie widział Pan żadnego wyjścia, odpowiadającego intencjom niniejszego listu.

Nie jest to bynajmniej groźba, lecz zapowiedź spełnienia obowiązku przed decydującym przystąpieniem do biernego oporu.

Z tych powodów przysyłam Panu list niniejszy, przez mego angielskiego przyjaciela, który w sprawach naszych jest doskonale poinformowany, który wierzy w zwycięstwo biernego oporu i którego zda się zeszła mi Opatrzność boska.

Pozostaję Pańskim szczerym przyjacielem

M. K. Ghandi.”

cym 3 rupje. Pańskie dochody wynoszą więc 5.000 razy więcej, niż dochód przeciętnego hindusa.

Wybrałem ten osobisty przykład, aby w sposób najjaskrawszy zademonstrować tę okropną prawdę.

Nazbyt Pana cenię, abym mógł ściągnąć na siebie podejrzenie, że chcę Panu sprawić osobistą przykrość. Wiem, że Pan swej pensji nie potrzebuję, i że rozdaje ją Pan prawdopodobnie aż do ostatniej rupji na cele filantropijne. Ale system, w którym takie cyfry są możliwe, zasługują w zupełności na to, by skończyć z nim raz na zawsze.

To, co dotyczy wicekróla, rozciąga się na cały zarząd państwowy. Jeżeli podatki mają być zmniejszone, wówczas musiałaby nastąpić radykalna zmiana w całym budżecie państwowym. Musiałoby to z konieczności pociągnąć za sobą poważne przekształcenia systemu rządowego, które bez niezależności Indji są nie do pomyślenia.

Obiecywano nam nadanie statutu dominium. Jeśli Pan myślał o tem serjo, w takim razie nie powinny Pana przerażać rezolucje domagające się uznania niepodległości Hindostanu, gdyż pojęcie do minimum znaczy w mowie potocznej to samo, co niepodległość.

Ale okazało się, że Anglija nie ma faktycznie zamiaru zerwać z dotychczas-

wym 3 rupje. Pańskie dochody wynoszą więc 5.000 razy więcej, niż dochód przeciętnego hindusa.

Wybrałem ten osobisty przykład, aby w sposób najjaskrawszy zademonstrować tę okropną prawdę.

Nazbyt Pana cenię, abym mógł ściągnąć na siebie podejrzenie, że chcę Panu sprawić osobistą przykrość. Wiem, że Pan swej pensji nie potrzebuję, i że rozdaje ją Pan prawdopodobnie aż do ostatniej rupji na cele filantropijne. Ale system, w którym takie cyfry są możliwe, zasługują w zupełności na to, by skończyć z nim raz na zawsze.

To, co dotyczy wicekróla, rozciąga się na cały zarząd państwowy. Jeżeli podatki mają być zmniejszone, wówczas musiałaby nastąpić radykalna zmiana w całym budżecie państwowym. Musiałoby to z konieczności pociągnąć za sobą poważne przekształcenia systemu rządowego, które bez niezależności Indji są nie do pomyślenia.

Obiecywano nam nadanie statutu dominium. Jeśli Pan myślał o tem serjo, w takim razie nie powinny Pana przerażać rezolucje domagające się uznania niepodległości Hindostanu, gdyż pojęcie do minimum znaczy w mowie potocznej to samo, co niepodległość.

Ale okazało się, że Anglija nie ma faktycznie zamiaru zerwać z dotychczas-

Lekarz-dentysta
Fanny Horowicz
Cegielniana 25, 1 p. fr.
przyjmuje Od godz. 9-1
Telefon 108-26.

B. P.
Z RUBINSTEINÓW MARJA EIGEROWA

(ZE ZGIERZA).

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 8 kwietnia 1930 roku.
Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu przedpogrzebowego na miejsce wiecznego spoczynku, nastąpi dziś w środę dnia 9-go kwietnia o godz. 12.30 ppl., o czym zawiadamia krewnych i przyjaciół pozostała w nieutulonym żalu

Rodzina.

Wszystkim tym, którzy przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi przedwcześnie zgasłej ukochanej żonie mej

B. P.
CELINIE LANDSBERG

składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

Władysław Landsberg.

KWIECIEŃ

9

ŚRODA

Dziś Marij Kleof,
Jutro: Ezechjela

Wschód słońca	4.55
Zachód słońca	18.21
Wschód księżyca	13.41
Zachód księżyca	4.23
Długość dnia	15.51
Przybyło dnia	6.27

Do godz. 9 wieczór
mogą być otwarte sklepy
od poniedziałku.

Na mocy rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1929 roku przedłuża się godziny handlu w okresie przedświątecznym.

W roku bieżącym w okresie od poniedziałku dnia 14 do piątku dnia 18-go b. m. włącznie handel w sklepach może się odbywać o dwie godziny dłużej, czyli do godz. 9 wieczór.

W niedzielę, dnia 13 b. m. wszystkie sklepy mogą być otwarte od godziny 1-ej do godz. 6-ej wieczorem. (b)

23 delegatów

wysła Łódź na zjazd związku miast.

Według dokonanego przez konwent seniorów podziału, jako delegacja miasta Łodzi wyjeżdżają na zjazd związku miast polskich: prezes rady inż. Holcgreber, wiceprez. Wielński, radni Andrzejak, Golański, Kowalski, Grodzicka, Izdebski, Kuk, Klim, dr. Margolis, Milman, Holenderski, Cyrański, Wolczyński, Pogonowski, Michał Pawlak, Szot, Wojewódzki, Bialer, dr. Fiszer i Mincberg.

Poza radnymi wyjeżdżają również dyrektor biura rady miejskiej p. Rundo i dyr. zarządu miejskiego p. Kalinowski. (b)

„NATURALIS”

FARBA DO WŁOSÓW

od pół wieku w użyciu

Momentalnie farbuje na wszystkie odcienie. Siwym włosom przywraca pierwotny kolor. Sposób użycia w każdym pudełku. — Do nabycia wszędzie.

Dziś dnia 9 kwietnia o godzinie 1 po poł., jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego nieodżałowanego męża i kochanego ojca

B. P.

Łazara Liwszyca

odbędzie się na cmentarzu żydowskim odsłonięcie pomnika i nabożeństwo żałobne, na które krewnych, przyjaciół i znajomych zaprasza stroskana

Rodzina.

Szanownemu i kochanemu Panu Profesorowi D. Ginsburgowi z powodu śmierci Jego

OJCA

wyrazy serdecznego współczucia składa

Kl. VIII gim. A. Skrzypkowskiej.

Strzelał bez żadnego powodu.

Sąd skazał lekkomyślnego młodzieńca na 6 lat ciężkiego więzienia.

Niezwykle tajemniczo przedstawiały się okoliczności krwawej zbrodni przy ulicy Wegnera, której ofiarą padły dwie osoby. (L. m. n.)
W świetle zeznań aresztowanego 18-letniego Mieczysława Kanwiszera oraz rannych, zbadanych w szpitalu, zbrodnicze zajście miało przebieg następujący:

Kanwiszer, powracając z przechadzki ze swymi znajomymi, Stanisławem Nowakiem i Stefanem Malinowskim, posprzeczał się z nimi przed domem przy ulicy Wegnera Nr. 5.

Malinowski i Nowak oświadczyli Kanwiszerowi, że dowiedzieli się, że **nosi przy sobie rewolwer** i zażądali od niego, by im go pokazał.
— Nie mam żadnej broni — odparł im Kanwiszer — dajcie mi spokój.

Młodzieńcy nie chcieli się jednak uspokoić. Gdy zagrozili Kanwiszerowi, że go zrewidują, ten nie zastanawiając się zbyt długo, wy dobył z kieszeni rewolwer i

dał sześć strzałów, celując w swych towarzyszy. Nowak i Malinowski, ciężko ranni, padli na bruk uliczny.

Kanwiszer, jakby zupełnie nie zdając sobie sprawy ze swego czynu, schował spokojnie broń do kieszeni i udał się do swego mieszkania przy ulicy Piasecznej Nr. 5.

Zbrodniarza nikt nie zatrzymał, gdyż na ulicy Wegnera o tej porze było zupełnie pusto.

Dopiero po kilkunastu minutach ran-

nymi mężczyznami, leżącymi w kałuży krwi, zajęli się jacyś przechodnie, którzy zaalarmowali pogotowie.

Malinowski i Nowak zostali przewiezieni do szpitala.

W międzyczasie na ulicy Piasecznej już dowiedziano się o zbrodni.

Gdy do Kanwiszera udał się jeden z jego sąsiadów, pytając go, czy prawdą jest, iż postrzelił dwóch swych przyjaciół, ten sięgnął do kieszeni po rewolwer i zawołał:

— Mogę tobie też zrobić tę przyjemność. Radzę ci lepiej, żebyś stąd wyszedł.

W tej chwili właśnie w mieszkaniu zjawiała się policja. Kanwiszer został aresztowany i osadzony w więzieniu.

W dniu wczorajszym stanął on przed sądem okręgowym, który sprawę tę rozwał pod przewodnictwem sędziego Wleckiego, w asyście sędziów Halickiego i Kurczyńskiego. Oskarżał prok. Kozłowski.

Oskarżony na sprawie twierdził, że był przekonany, iż Nowak i Malinowski chcą mu wyrwać broń, by go zabić, więc postanowił ich uprzedzić.

Świadkowie, Nowak i Malinowski, którzy po dłuższej kuracji już powrócili obecnie do zdrowia, mówili przed sądem, iż do tej pory

nie mogą zrozumieć, dlaczego oskarżony strzelał do nich.

Obrońca Kanwiszera w przemówieniu swem wskazywał na to, że oskarżony jest dziedzicznie obciążony i ma bujną imaginację. Wydaje mu się zawsze,

Zapobieganie przestępczości młodzieży.

Staraniem „Patronatu nad nieletnimi przy sądzie dla nieletnich w Łodzi” po porozumieniu się z władzami szkolnymi odbywać się będą dla rodziców i wychowawców odczyty, mające na celu pogłębienie idei wychowawstwa wśród naszego społeczeństwa.

Odczytem na powyższy temat zainaugurował p. mag. praw D. Aspis w niedzielę, dnia 6 b. m. w sali gimnastycznej w szkole przy ul. Nowo-Marysińskiej cykl takich pogadanek, wykazując, jako kurator przy sądzie dla nieletnich, duże doświadczenie i znajomość duszy dziecka, która, zdaniem znakomitego pedagoga Loka, przy narodzeniu dziecka jest białym arkuszem papieru, na którym dopiero rodzice i wychowawcy wypisują zgłoski i wyrazy. Od nich więc zależeć będzie, jak arkusz ten zapisanym zostanie, to znaczy czy dziecko to stanie się jednostką pożyteczną czy też szkodliwą dla społeczeństwa.

Prelegent poruszył kwestię zapobiegania przestępczości młodzieży drogą dobrych przykładów w domu, unikania złych wpływów poza domem, w razie zaś spostrzeżenia u dziecka pewnych skłonności do przekroczeń, radzi zwracać się do poradni wychowawczej przy Patronacie, gdzie kuratorzy w każdą środę i niedzielę od godziny 11-ej do 1-ej dyżurują i udzielają z całą gotowością bezpłatnych porad.

W sposób, ujmujący tonem i treścią potrafił p. Aspis wzbudzić szczerze zainteresowanie licznie zebranych słuchaczy z pośród których po skończonej pogadance słyseć się dały obok gorących podziękowań takie słowa: „prosimy o więcej takich odczytów!”

Jest to dowodem, że myśl tego rodzaju kontaktu Patronatu przy sądzie dla nieletnich z rodzicami i wychowawcami młodzieży jest bardzo szczęśliwa i należy iść dalej po tej linii, by droga uświadamiania opiekunów przygotowywać do życia moralnie zdrowe młode pokolenie. E. T.

Osobiste.

Ppułkownik dyplomowany Walawski Stanisław, został przeniesiony na własną prośbę na podstawie przeprowadzonej superrewizji w stan spoczynku.

Ppułk. Walawski objął stanowisko naczelnego redaktora „Hasła Łódzkiego”.

że jest otoczony wrogami, którzy czyhają na jego życie. W konkluzji prosił on o łagodny wymiar kary dla swego klienta.

Sąd po naradzie skazał Kanwiszera na 6 lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw. — das —

Dzisiaj i dni następnymi

Najnowszy film tegorocznej produkcji 1930 r.
Konrad VEIDT i Mary Philbin
 w przebojowym arcyfilmie p. t. **TRUCICIEL**

Na pierwszy seans miejsca od 50 gr.

Sport.

Spór o przepisy

w sprawie zgłaszania zawodników.

Sprawa przyznania walcoweru Cracovii za przegrany mecz z Polonią wywołała duże zainteresowanie sfer sportowych ze względu na motywację wyroku przez Wydz. Gier i Dysc. Ligi, który przy zweryfikowaniu zawodów na korzyść Cracovii kierował się nowymi przepisami. Przepisy te przewidują, że do zawodów o mistrzostwo można wystawić gracza dopiero wtedy, gdy klub otrzymał potwierdzenie zgłoszenia wysłanego do P.Z.P.N-u. Zachodzi obecnie pytanie, czy przepisy te obowiązywały w dniu 30 ub. miesiąca, t. j. w dniu kiedy odbył się mecz Polonia — Cracovia.

Jak wiadomo, Polonia wysłała zgłoszenie Malika i Pazurka w sobotę, a więc na dzień przed wspomnianym meczem. Ostateczną decyzję w tej sprawie wyda Polski Związek Piłki Nożnej

Liga śląska

uznana przez związek.

Górnośląski Zw. Piłki na swem ostatnim posiedzeniu uznał ostatecznie i zalegalizował śląską Ligę piłkarską, która liczy 11 klubów. Liga ta w najbliższym czasie rozpocznie spotkania o puchar, zaś rezerwy klubów ligowych na Śląsku grać będą o mistrzostwo klasy A górnośląskiego okręgu.

Skład Turystów

na mecz z Orkanem.

W nadchodzącą niedzielę o godzinie 11-ej przed południem odbędzie się, jak wiadomo, na boisku przy ul. Wodnej mistrzowski mecz piłkarski Turystów—Orkan. Kierownictwo sekcji piłki nożnej Turystów po kilku próbach, przeprowadzonych w ostatnich czasach, zestawilo w następujący sposób skład pierwszej drużyny: Michalski (Lass), Karasiak, Nlewiadomski, Kowalski, Szulc, Weliszek, Frankus, Stolarski, Kulawiak, Michalski, Świątosławski. W wypadku, gdyby Kulawiak jeszcze nie mógł wystąpić pozycja środkowego napastnika powierzona zostanie Chojnackiemu.

Smoczek gra

ponownie w Garbarni.

Srodkowy napastnik Garbarni, odbywający obecnie służbę wojskową w Warszawie, zdecydował się powrócić do swego klubu. Smoczek dojeżdżać będzie na wszystkie mecze swego klubu.

W niedzielę mecz

szermierczy Polska—Czechosłowacja.

W nadchodzącą niedzielę rozegrany zostanie w Warszawie mecz szermierczy Polska — Czechosłowacja. Reprezentacja szermiercza Polski wystąpi w następującym składzie: szpada — Laszkowski, Zabielski, Szampeliński i Segda; szabla — Nycz, Pappé, Segda, Zabielski i Szampeliński. We florecie nie odbędzie się spotkanie, gdyż wśród szermierz polskich brak zainteresowania tą konkurencją.

Stollenwerk otrzymał

wykreślenie z Ł. K. S-u.

Jak się dowiadujemy, prawoskrzydłowy Ł.K.S-u, Stollenwerk, otrzymał ze swego klubu wykreślenie. W bieżącym sezonie piłkarz ten nie będzie więc wogóle występował.

Afera wekslowa w Łodzi.

Na ławie oskarżonych zasiadło 10 osób.

W dniu wczorajszym w łódzkim sądzie okręgowym rozpoczęła się sensacyjna sprawa dziesięciu kupców i przemysłowców oskarżonych o oszukańcze machinacje.

Okoliczności sprawy tej przedstawia ją się następująco:

W sierpniu 1927 r. do firmy Artur Goldszmidt przy ul. Zachodniej 72 zgłosił się niejaki Maks Geisler i przedstawiając się jako współwłaściciel farbiarni Geisler i Ferho przy ul. N.-Cegielnianej 20 wyraził chęć zakupu pewnej ilości barwników. Transakcja została zawarta. Firma Artur Goldszmidt otrzymała od nabywcy wzamian za towar 29 weksli, a ponieważ sprzedawcy uprzednio stwierdzili, iż Geisler istotnie był współwłaścicielem farbiarni, więc nie interesowali się zbytnio osobami wystawców i żyrantów otrzymanych przez nich akceptów.

W tym samym okresie Geisler oraz inni osobnicy, posiadający w Łodzi rozmaite przedsiębiorstwa, zawarli szereg transakcyj z rozmaitemi firmami.

U Juliusza Herzoga przy ul. Chrobrego 11 nabyli gobeliny na sumę 1000 zł., a w firmach Karol Szefer (Piotrkowska 102), Natan Fabrykant (Gdańska 46), Jan Koffman (N.-Senatorska 10), Kaliska Manufaktura, oraz u Jadwigi Albrechtówny (Karola 18), nabyli większe partie towarów, płacąc wszystkim swym dostawcom weksłami, opatrzonemi żyrantami poważnych przedsiębiorstw miejscowych i zamiejscowych.

Niemal żaden z akceptów tych nie został w terminie wykupiony. Sprzedawcy zwrócili się wówczas do osób podpisanych na weksłach i wyszło na jaw, że

wszystkie weksle były sfalszowane.

Całą sprawą zajęła się policja. Wyszło na jaw, że nabywcy towarów sprzedawali je po cenie

50 proc. niższej od ceny kupna, lecz za gotówkę natychmiast po zawie-

raniu transakcyj. Władze, badając dalej całą tę aferę stwierdziły, iż wszyscy nabywcy, działając w spólnem porozumieniu, planowali jeszcze szereg „interesów”, których już jednak nie zdołali przeprowadzić ze względu na to, że władze zdemaskowały ich działalność.

W wyniku przeprowadzonego śledztwa pociągnięto do odpowiedzialności karnej następujące osoby: Moszka Brokmana, Maksa Gajzlera, Nochmana vel Natana Ostrowieckiego, Mordkę vel Marka Szeplchta, Szmula Zanwela Litmanowicza, Konstantego Szczepana Karolaka, Izydora Fürstenberga, Mieczysława Bocjanowskiego, Majera Adiera, Wincentego Kulawskiego.

Czterech z pośród posadzonych o współudział w aferze, a mianowicie Rafał Altszyller, Moszek Rozen, Alter Zajac i Stanisław Rzepecki zbiegli z Łodzi i do tej pory nie zostali schwytani. Piąty wręczcie, który został ujęty, Wolf Bialkin, zmarł w szpitalu w czerwcu ub. roku.

Wymienione powyżej 10 osób stanęły wczoraj przed sądem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Arnolda. Oskarżenia nie przyznają się do winy, twierdząc, że sami przyjmowali podrobione weksle, będąc przekonani, iż są one najzupełniej autentyczne.

Do sprawy zezwano przeszło 20 świadków, którzy zostaną przesłuchani w dniu dzisiejszym. Oskarżonych broni kilkunastu adwokatów. Wyrok jest spodziewany późnym wieczorem.

Nieście pomoc najbiedniejszym!

Tomaszów-Mazowiecki.

(Telefonem od własn. korespondenta)

Afera handlowa.

Od dłuższego czasu z miejscowymi przemysłowcami pozostawał w stałych stosunkach handlowych kupiec z Kielc, Abram Kandel, zam. przy ul. Mickiewicza Nr. 10, właściciel składu manufaktury. Kandel przyjeżdżał co miesiąc do Tomaszowa, gdzie czynił większe zakupy, płacąc za nabyty towar częściowo na miejscu lub nadsyłając resztę pocztą z domu.

Przed kilku tygodniami przybył również do Tomaszowa i nabył większą partję towarów w firmie D. Bornstein i w firmie Merin i Rosenwein.

Tym razem Kandel nie nie zapłacił, obiecując przysłać całą należność natychmiast po powrocie do Kielc. Mijały jednak tygodnie, a przyrzeczona gotówka nie napływała. Okazało się, że tym razem Kandel oszukał firmy tomaszowskiej, gdyż nie chce zapłacić należnej sumy. W obawie przed przymusowem ściganiem należnej sumy zabezpieczył się Kandel w ten sposób, że na podstawie fikcyjnych weksli sprzedał całkowite swe urządzenie krennemu, który jednak mebli nie zabrał, pozostawiając je w mieszkaniu właściciela i przepisując je na imię jego małoletniego synka.

Również na kamienicę swą w Sandomierzu nałożył on fikcyjną ewikcję na kilkadziesiąt tysięcy złotych. Nabyte towary przez Kandla mają wartość przeszło 50.000 zł. Poważnie została również poszkodowana firma L. Rozenblit i firma Sz. Burgim.

Poszkodowani skierowali sprawę do prokuratora, który prowadzi dochodzenie.

Piołrków-Trybunalski.

(Telef. od własn. korespondenta).

Pragnąc zapewnić jaknajuroczystszy charakter obchodowi 3-go maja miejscowy oddział polskiej macierzy szkolnej zaprosił wszystkich przedstawicieli urzędów państwowych i miejscowych organizacji społecznych, oświatowych i sportowych do opracowania programu uroczystości obchodu. W sprawie tej odbędzie się w dniu 10 b. m. posiedzenie w sali sejmiku powiatowego.

Na onegdajszym posiedzeniu rady miejskiej m. Radomska wybrano wiceburmistrza Kozioła i radn. Bugajskiego na delegatów do Banku Gosp. Krajow. do Łodzi, celem wszczęcia starań uzyskania pożyczki budowlanej.

Dzisiaj sensacyjny seans Lo-Kittaya.

W sali Filharmonji odbędzie się dzisiaj, we środę, o godz. 8,30 wiecz. wielki wieczór eksperymentalny Lo-Kittaya, który swoimi nadzwyczajnie ciekawymi doświadczeniami wzbudza wszędzie olbrzymi podziw. Lo-Kittay, którego prasa zachodniej Europy i Ameryki uznała jako najwybitniejszego eksperymentatora obecnego stulecia, przeprowadzi na dzisiejszym seansie fantastyczne eksperymenty prawdziwego indyjskiego faktyzmu, jasnowidzenia, hypnozy zwierząt, wyczuwania myśli na odległość, oraz cudowne wprost eksperymenty „Gry wyobraźni”, w których osoby z publiczności przeniesione będą siłą własnych myśli — bez usypiania — na jawie, do przeróżnych zakątków świata, jak Indji, Japonji, Nowego Jorku, Londynu, Paryża lub Brazylii, gdzie przy pełnej świadomości przeżywać będą jak najpiękniejsze przygody i emocjonujące wrażenia. Olbrzymie zainteresowanie, jakie wzbudził seans dzisiejszy jest zupełnie usprawiedliwione ze względu na osobistość Lo-Kittaya, cieszącego się wszędzie dużem powodzeniem; niewątpliwie cała Łódź pośpieszy zobaczyć cuda dla nas niezrozumiałe, a o których same koła naukowe wyrażają się z największym uznaniem. Pozostałe bilety w kasie Filharmonji.

Melodja Serc

TO PIERWSZY EUROPEJSKI FILM DŹWIĘKOWY. — W ROLACH GŁ. Dita PARLO i WILLI FRITSCH

40 milionów dolarów na budowę domów w Polsce.

Z Warszawy donoszą: Osiemdziesiąt milionów złotych, jakie rząd zdołał wykroić z budżetu i instytucji ubezpieczeniowych na cele budowlane w roku bieżącym, mają w przeważnej części charakter ratunkowy dla budowlanej już zaczętych w latach przeszłych, a tylko w niewielkim stopniu są przeznaczone na finansowanie nowych.

To też już przed kilku miesiącami czynniki rządowe, rozumiejąc, że głodu mieszkaniowego, posiadającego wszelkie cechy katastrofy chronicznej, środkami własnymi zaspokoić nie potrafimy postanowiliśmy zainteresować kwestją budowlaną w Polsce różne ośrodki kapitału zagranicznego.

Między innymi jak donosi jedno z fachowych pism niemieckich nawiązano kontakt z grupą amerykańskich kapitalistów i już w najbliższych czasach ma powstać w Warszawie

„Amerykańsko - polskie Towarzystwo finansowo - budowlane S. A.”
(American Polish Finance Construction Co. Ltd.)

którego zadaniem będzie finansowanie budowy mieszkań w Polsce.

Towarzystwo to na początek uruchomi

5 milionów dolarów, które wkrótce podniesie do 40 milionów dolarów, a w miarę potrzeby i wyżej.

Towarzystwo to będzie działało w ścisłym kontakcie z Nowym Jorkiem i to do tego stopnia, że każdy plan budowlany, który Towarzystwo będzie zamierzało finansować, będzie musiał otrzymać akceptację kapitalistów nowojorskich.

Przedwiośnie. Więzień z wyspy św. Heleny.

Filmy o podłożu historycznym, a zwłaszcza te, które odzwierciedlają epokę najgenialniejszego wodza wszystkich czasów, Napoleona, są zawsze bardzo chętnie oglądane przez licznych kinomanów. Dają one bowiem dużo korzyści: przede wszystkim naukowych, pozwalając na obejrzenie kopii historycznych wydarzeń, nad czym pracuje cały sztab uczonych, następnie silne wrażenie artystyczne, gdyż rolę Napoleona odtwarzać może tylko artysta nieprzeciętnej miary.

Niebywałe pole do popisu ma przed sobą reżyser — od jego szczęśliwej inwencji twórczej zależy nieraz cały obraz, gdyż masowe sceny, zwłaszcza batalistyczne, są niezmiernie trudne do zrealizowania.

Film, obecnie demonstrowany w kinie „Przedwiośnie”, połączył szczęśliwie wszystkie te warunki w jedną harmonijną całość, dając pełen walorów artystycznych obraz, podkreślony świetną maską i grą znakomitego Wernera Krausa, któremu sekunduje Basserman.

„RUF“

Najpraktyczniejsza,
Najprostsza
Księgowość kartotekowa
Oszczędza ok. 70% pracy i czasu
i daje codziennie bilanse.
PRZEJŚCIE na tę metodę dla każdego przedsiębiorstwa w każdej chwili możliwe.
Zaprowadzenie przyjmuje i bliższych informacji udziela

O. R. PFEIFFER
przedstawiciel na Polskę
Łódź
Kopernika 57, (Milsza)
Tel. 166-83

REORGANIZACJE.
Zaprowadzenie też innych metod. Kontrola ksiąg handlowych. Sporządzanie bilansów.
Dla małych przedsiębiorstw polecam **specjalną księgowość!**

MEBLE

od skromnych do luksusowych najtaniej i na dogodnych warunkach.
Spłaty tylko
ul. Piotrkowska № 145
w podwórzu.

Wina, Likieri, Wódki

i miody paschalne

jak również cukry, czekoladę, makaroniki, pierniki i inne specjalne poleca w dużym wyborze po cenach konkurencyjnych

Skład win i delikatesów
M. BERMAN
PIOTRKOWSKA 53
tel. 112-35.

Ogłoszenie.

Syndyk tymczasowy masy upadłości Towarzystwa Handlowego „Guma” na mocy art. 502 K. H. wzywa wierzycieli tej upadłości, aby w terminie 40-dniowym stawili się osobiście lub przez pełnomocników do kancelarii jego i przedstawili dowody swych wierzytelności. Sprawdzenie wierzytelności na mocy art. 503 K. H. nastąpi w obecności Sędziego Komisarza dnia 27 maja 1930 roku o godz. 12-ej w pol. w Sądzie Okręgowym w Łodzi, ul. Zeromskiego Nr. 115 w Wydziale Handlowym.

Adwokat: **RUDOLF PLANER**
Łódź, Cegielińska Nr. 52.

Ogłoszenie.

Syndyk tymczasowy masy upadłości Fabryka sztucznego jedwabiu „Soieries de Pologne”, Spółka z ogranicz. odpow., na mocy art. 512 K. H. podaje do wiadomości wierzycieli upadłości, że decyzją Sądu z dnia 25 lutego 1930 roku został wyznaczony nowy miesięczny ostateczny termin sprawdzania wierzytelności.

Sprawdzenie odbędzie się w dniu 8 maja 1930 roku o godzinie 12-ej w pol. w Sądzie Okręgowym w Łodzi w Wydziale Handlowym przy ul. Zeromskiego Nr. 115.

Wierzyciele, którzy do tego terminu nie zgłoszą swych pretensji ulegną skutkom przewidzianym w art. 513 K. H.

Syndyk tymczasowy
apl. adw. **JERZY SIERADZKI**
Łódź, ul. Ewangelicka 17, tel. 102-24.

WIELKI WYBÓR

LAMP elektrycznych

po cenach niskich poleca
fabr. lamp i wyrobów z brązu
M. BURAKOWSKI
Piotrkowska 37. Tel. 121-25

Konsumentom Elekrowni na spłaty ratami miesięcznymi

Żydzii!! Uwaga!!

na nadchodzące święta polecam
Hagada szel Pesach
w wielkim wyborze
z **ILUSTRACJAMI I NUTAMI**
Tłumaczona na język polski, hebrajski i żydowski
Ceny najniższe i konkurencyjne
w **KSIĘGARNI**
A. M. GRUBSZTAJN
Łódź, Wschodnia 54, front I-sze piętro.

Dr. Druebin przyjmuje od 10-12
w Klinice 6-go Sierpnia 15/17
tel. 153-10
PRZYCHODZĄCYCH CHORYCH
CENY LECZNIC.

Przy Klinice została uruchomiona
II KLASA na porody i operacje.

KORSY KOSMETYCZNE D-ra Marii Lewinsonowej
CEGIELNIANA 6, front I p.
Informacje i zapisy codziennie wiecz od 10-8

INSTYTUT DE BEAUTE
ANNA RYDEL
Dyplomee de l'Universitete de Paris)
Cegielińska 19, m. 8, telef. 166-92.
Godziny przyjęć dla pań i panów od 10-8.

Pielęgnacja skóry i włosów. Specjalne masaże twarzy i ciała. Masaże odłuszczeniowe. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, wagnerów i innych defektów cery. Usuwanie włosów elektrolizą. Elektroterapia (Arsonwal galvanoroduzacja). Kwarc Solux. Helioterapia. Farbowanie włosów.

PORADNIA wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów
Zawadzka I.
Czynna od 8 rano do 9 wieczór.
Od 11-12i 2-3 przyjmuje lekarz-kobieta
W niedziele i święta od 9-2 pp.
Leczenie chorób:
Wenerycznych, moczopłciowych i skórnych.
Badanie krwi i wydzielin na syfilis i trypan
Konsultacje z neurologiem i urologiem
Gabinet światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielną poczekalnią a dla kobiet.
Porada 3 złote.

Doktor
P. Klinger
choroby weneryczne, skórne i włosów
ANDRZEJA Z. TEL. 132-25.
Leczenie lampą kwarcową, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 11-1 i od 6-8 w. w niedziele i święta od 10 do 12. Oddzielną poczekalnią dla pań.
Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

Dr. med.
J. Sadokierski
stomatolog
chirurgja jamy ustnej i szcęk
regulacja zębów
gabinet rentgeniczny
ordynuje 3-7
PIOTRKOWSKA 164
Tel. 114-20

Dr. med.
Lajchter
STOMATOLOG
Chor. szcęk, dziąseł, podniebienia, języka
PRZEPROWADZIŁ SIĘ
na **ZIELONĄ 9**, I p. front.
tel. 149-66, od 1/2-5 po poł.

CZTERO WZGL. PIĘCIOPOKOJOWEGO
MIESZKANIA
w centrum miasta w przyzwoitym domu **POSZUKUJE** adwokat.
Oferty pod „Śródmieście” 31-V

DR. RAPEPORT
Urolog
Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych
ul. Prez. Narutowicza 25
(Dzielnia) tel. 144-10
Przyjmuje od 1-2 i 4-8

Dr. med.
St. Bibergal
Moniuszki 11, telefon 63-22.
Choroby skórne weneryczne elektroterapia.
Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz. w niedz. od 10-12

Doktor
Ludwik FALK
Nawrot 7 telef. 128-07
choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od 10-12 od 1-5-7

DR. Z. Dalynier
UROLOG
choroby nerek pęcherza i dróg moczowych.
Piramowicza 2.
(daw. Olgińska) tel. 148-95.
Godziny przyjęć od 8-10 i do 6-9

Lekarz - Dentysta
B. Markus-Nusbaumowa
Piotrkowska 51
tel. 121-23
Godz. przyjęć 8-7

LAUREATKA
moskiewskiego konserwatorium
udziela **lekcji gry fortepianowej**
Wschodnia 72.

Dr. med.
M. GLAZER
ul. Zielona № 6
Telefon 185-49.
Chor. skórne i weneryczne
Przyjm. od 12-2 i 7/2-8/2, w.

KREM KAZMI
METAMORFOZA

radikalnie usuwa piegę, opaleniznę, wagnery, plamy, zmarszczki i inne wady cery.

RATUJCIE ZDROWIE

Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75 proc. **CHOROBU POWSTAJE Z POWODU OSTRUKCJI**.
Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób - zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.
SLYBNE OD 45 LAT W CALYM SWIECIE
ZIOŁA Z GÓR HARCUDRA LAUERA
jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
ZIOŁA Z GÓR HARCUDRA LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.
ZIOŁA Z GÓR HARCUDRA LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złot. medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach.
Tysiące podziękowań otrzymał Dr. LAUER od osób wyleczonych.
Cena 1/2 pudełka zł. 1.50, podwójne pudełko zł. 2.50.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Wstrzegać się bezwartościowych naśladownictw.
Reprez. na Polskę: „PROTON”, Warszawa, ul. św. Stanisława 9/11.

Komunikacja autobusowa
Łódź — Piotrków
Autobusy na powyższej linii odchodzi do Piotrkowa o każdej pełnej godzinie począwszy od 8 rano do 20 w wieczór ze stacji autobusowej przy ulicy Rzgowskiej 85, dojazd tramwajami 11 i 4
Czas przejazdu 1 godz. 30 minut. Cena zł. 3 gr. 50.

Dr. med.
H. Różaner
Dzielnia 9.
tel. 128-98
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych.
Przyjm. od 8-10 i 5-8
Leczenie lampą kwarcową. Oddzielną poczekalnią dla Pań.

DOSTĘPNE DLA WSZYSTKICH

Zniżka cen		
dawniej zł.		obecnie zł.
16.050.—	C 4 SEDAN	14.250.—
20.000.—	C 6 SEDAN	16.850.—
22.200.—	C 6 LIMUZyna 7-lo osobowa z przedz.	19.500.—

Tak niski poziom cen został osiągnięty, dzięki własnej fabryce w Warszawie.

NISKA CENA oraz sprzedaż na
12 lub 18 RAT MIESIĘCZNYCH
oto przyczyny, dlaczego samochody
Citroën są

DOSTĘPNE DLA WSZYSTKICH.

C6C4 CITROËN

POLSKIE TOWARZYSTWO SAMOCHODÓW
CITROËN w WARSZAWIE.

SKŁADY FABRYCZNE:

Warszawa, Trębacka 11.	Kutno, Narutowicza 127.
Poznań, Dąbrowskiego 7.	Wrocław, Hotel Victoria.
Kraków, Wiślna 12.	Inowrocław, Rynek 16.
Katowice, Piłsudskiego 10.	Bydgoszcz, Gdańska 152.
Oświęcimska, Kościuszki 12.	Łódź, Piotrkowska 175.
Lwów, Pasaz Mikołajski.	Białystok, Hotel Ritz.
Lublin, Kościuszki 2.	Gdańsk, Vorstädtischer Graben 42.

Składy Nasion

L. JASIŃSKIEGO

Łódź, ul. Andrzeja 10, tel. 168-56
Leczyca, ul. Poznańska 30, tel. 125
PROWADZONE OD 1870 ROKU

polecają:

NASIONA pierwszej jakości: roślin, traw, drzew, warzywne, kwiatów oraz narzędzia i przyrządy ogrodniczo-pszczelnicze, przytem nawozy, preparaty i środki chemiczne dla celów ogrodniczych.

Cenniki na żądanie bezpłatnie.

POSZUKIWANE

3 pokoje

(ewentualnie na prawach sublokatora), na Biuro. Warunki: telefon, ul. Piotrkowska lub przyległe, system korytarzowy, prawo zamieszkania. — Zgłoszenia pod „Poważne przedsiębiorstwo” do administracji

Poszukuje się

sklepu frontowego

nadającego się na salon samochodowy ew. po przeróbce na ul. Piotrkowskiej od Traugutta do Anny. Oferty sub. „Ex” do administracji.

UWAGA! UWAGA!
Państwowy Urzędniczy - czki!
Bez wkładu

Na sześciomiesięczne spłaty! Pierwszorzędne płaszcze damskie i męskie, obuwie, firanki, kapy, wełniane i bawełniane towary, bielizna męska i damska, koldry, chodniki, dywany, torpy, parasolki, białe towary i galanterie bieleca firma „KREDYT”, Nawrot 15, 1 p.

Przedświadczenia tania
wypredaż

STOR FILETOWYCH ręcznej roboty.
Atelier Przemysłu Artystycznego,
Piotrkowska 90, tel. 155-99.

Premjera w dniach najbliższych w Casinie

„Moralność Pani Dulskiej”

pierwszy jedyny polski film
dźwiękowo-śpiewny i mówiony

grają, mówią i śpiewają

oryg. motywy i kier. muz. Ludomira Różyckiego i Bronisława Szulca.

Pierwsze słowo polskie z ekranu wygłosi

Józef Węgrzyn

1. Dolar za każdą żywą pluskwę,

znalezioną po dokonaniu dezynfekcji preparatem

Fumigatore-Cimex,

zapłacimy w gotówce. Preparat ten jest jedynie uznany przez Minist. Spraw. Wewn. Dyp. Zdrowia jako środek dezynfekcyjny przeciwko wszelkiego rodzaju insektom, a specjalnie bakteriom dyfterytii i tyfusu brzuszego.

„SALVATOR”

Katowice Zastępstwo na wojew. łódzkie
Inż. Juliusz Hamer i S-ka, Łódź,
6-go Sierpnia 1. tel. 188-58.

LECZNICA

LEKARZY SPECJALISTÓW
I GABINET DENTYSTYCZNY
PRZY GÓRNYM RYNKU

Piotrkowska 294, tel. 122-89

(przy przystanku tramw. pabjanickich)
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz.
w niedziele i święta do 2-ej po poł.
Wszystkie specjalności i dentystyka.
Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa,
elektryzacja, Roentgen, szczepienia,
analizy (mocz, krew, płwocm, wydzielin itd.). Operacje, opatrunki.
Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentystyczna oraz wenerologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych

3 złote.

Doktor

Wołkowyski

Cegielniana 25

Telefon 126-87

Specjalista chorób skórnych.

i wenerycznych

Elektroterapia.

Leczenie lampą kwarcową.

przyjmuje od godz. 8-2 i 5-9 wiecz.

wniedz. i święta 9-1

Dla pań od 5-6 oddzielna poczek.

Doktor

Łagunowski

specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczo-płucnych

Piotrkowska 70

(róg Traugutta)

tel. 181-83

Przyjmuje od 8.30 do 10.30 rano, od 1 do 2.30 pp., od 6 do 8.30 w., w niedziele i święta od 10-1-ej. Oddzielna poczekalnia dla pań

Dr. med.

GROGLIK

Choroby skórne i weneryczne.

Instytut Röntgen

lecniczy i światło

lecniczy.

Lampa kwarcowa

Godz. przyjęć 4-7

Al. Kosciuszki 27-4

Tel. 11-785.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć Redakcji 6-7 po poł. Telefon Administracji 1.22-14.

Tel. Redakcji: 1.27-24, 1.36-43, 1.36-44.

Prenumerata

„Kustrowanej Republiki”

ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.50

za odnośnienie do domu 40 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6.50, zagranicą zł. 10. „Express”

z „Republika” wraz z odnośnieniem 8.60 złotych

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10-szpalt.)

W TEKSCIE: 50 gr. za wiersz milimetry (na stronie 4-szpalt.)

NA STR. I-ej zł. 2.— za wiersz milimetry (na stronie 4-szpalt.)

NEKROLOGI: do 150 wierszy 30 gr., wyżej 40 gr. za wiersz mil. (na str. 4-szp.). Zaręcz. i zaślubinowe po tekście 10 zł.; za miejsce zastrzeżone specjalna dopłata. Zamiejscowe o 50 proc. zagraniczne o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej. Drobne 15 gr. — Najmniejsze zł. 1.50, poszuk. pracy 10 groszy, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.